

Učitel vybere z textu několik pojmů vztahujících se k tématu a umístí je do tabulky alfa boxu. Poté žáky vyzve, aby se pokusili k jednotlivým písmenům abecedy najít jednoslovné výrazy, které si s tématem dokáží spojit, významově se jej dotýkají. V první fázi pro aktivizaci slovní zásoby je možné do alfa boxu zahrnout více pojmů a ty po přečtení textu zpřesňovat a revidovat. Následně žáci ve dvojicích (malých skupinkách) definují obsah identifikovaných pojmů.

Při hledání slov je vhodné poskytovat oporu v podobě modelování a pracovat ve skupině. Není překážkou, pokud se žákům ve fázi před čtením nedaří slova nacházet, neboť mají možnost pracovat s pojmy, které vnesl učitel. Pro záznam slov se osvědčuje využít pro každé písmeno abecedy samostatnou kartičku (lepící papírek) a všechny přehledně umístit na společnou plochu.

Aktivity v průběhu čtení

- Tabulka náročných slov (sledování porozumění, rozšiřování slovní zásoby)

Žáci si v průběhu čtení podtrhávají slova, která jsou pro ně nová, neznámá, nesrozumitelná. Poté učitel žákům modeluje, jak postupuje, narazí-li na náročné/neznámé slovo v textu. Slovo nepřeskočí, ale znovu si přečte větu, čte dál, snaží se najít souvislosti, nápovědy, rozloží slovo na části, pokusí se nahradit je jiným slovem, popř. se s někým poradí, nebo použije slovník synonym apod. Žáci se následně ve dvojicích pokusí o formulaci významu „svých“ náročných slov dle modelovaného postupu a zapisují si do tabulky připravené učitelem vlastní vysvětlení těchto slov a vodítka, která k jejich definici použili. Nakonec si text znovu přečtou a sledují, zda a jak se jejich porozumění textu změnilo.

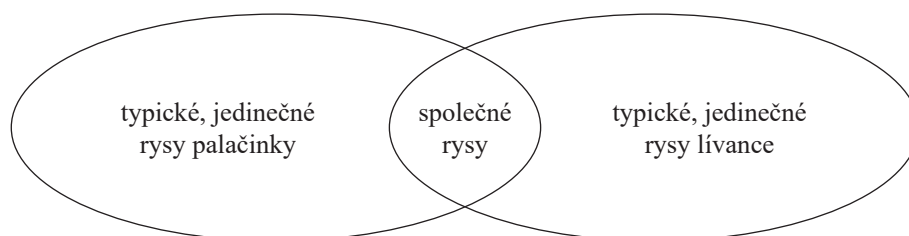
- Mapa čtení (zpřesňování porozumění, důležité informace)

Žáci si přeloží papír po délce i po šířce a do vzniklých čtyř polí napíší 4 pojmy zvýrazněné v textu tučně. Následně s oporou těchto slov (rozdíl, oblíbenost, historie, oslavit) mají žáci za úkol samostatně a v maximálně 2 bodech vypsát ty informace, které v jednotlivých odstavcích považují za důležité. Následně žáci v malých skupinkách porovnávají a diskutují o tom, co si zaznamenali.

Aktivity po čtení

- Vennův diagram (porovnávání)

Žáci se učí pracovat s grafickým organizérem, který jim pomůže porovnat a znázornit společné a rozdílné rysy dvou věcí (jevů). Úkolem žáků je s využitím struktury Vennova diagramu a informací obsažených v textu určit, v čem jsou si palačinky a lívance podobné a v čem se liší.

- Slovní řetězce (slovní zásoba)

Prostřednictvím slovních řetězců žáci procvičují své schopnosti vnímat slova jako celky a zároveň posilují slovní zásobu a znovu si připomenou pojmy obsažené v přečteném textu. Žáci mají za úkol v řetězcích identifikovat jednotlivá slova. Součástí instrukce je uvedení počtu slov, z nichž je řetězec složen. Pracují samostatně.

Zadání: Každý řetězec obsahuje šest slov. Vyznač svislou čarou, kde jednotlivá slova začínají/končí.

chutnávzhledkombinacídvoždívícepokrm

opekánýchmhlékanakameniúpravoujednoduchý

těstakonzumacínejrůznějšílitéhopokrm dostupných

nadčasovévýjimkouypřícívajecmasopustnívrstva

Nabídka k rozšíření zadání: Žáci si z každé šestice zvolí jedno slovo a k němu vytvoří a napíše vlastní větu. *(Je žádoucí kromě čtenářských dovedností rozvíjet i dovednosti pisatelské.)*

- Alfa box II. (shrnutí)